

WAS DE CORONA-CRISIS GEPLAND? | DOOR PAUL SCHREYER

Posted on 22. September 2020

Hoe is de Corona-crisis begonnen? En hoe is het een media-evenement geworden? Als men de exacte volgorde van de gebeurtenissen in januari 2020 bekijkt, komen er verrassende inzichten naar voren - en enkele vragen. Een uittreksel uit het nieuwe boek "Kroniek van een aangekondigde crisis".

Een standpunt van Paul Schreyer.

Op oudejaarsavond 2019 begon de Corona-crisis zich te ontvouwen in de media - aanvankelijk nog schuchter en onopvallend. Het eerste verslag verscheen op 31 december en luidde

"Een mysterieuze longziekte is uitgebroken in de centrale Chinese metropool Wuhan... Tot nu toe zijn er 27 mensen geïdentificeerd, de gezondheidscommissie van de stad rapporteerde. De 'Volkszeitung' ging de geruchten op het internet tegen dat het een nieuwe uitbraak van de longziekte SARS zou kunnen zijn. De gezondheidscommissie meldde dat veel van de infecties terug te voeren waren op een bezoek aan de Huanan-vismarkt in Wuhan. De geïnfecteerde mensen waren in quarantaine geplaatst. Zeven van hen zijn in een ernstige toestand.

Dit dpa-rapport, dat blijkbaar gebaseerd was op een rapport van het persbureau Reuters, dat op zijn beurt gebaseerd was op een persbericht van het Wuhan City Health Department, werd in tientallen Duitse media gepubliceerd, maar trok geen verdere aandacht vanwege het gebrek aan duidelijke relevantie.

Het feit dat 27 zieke (niet dode) mensen aan de andere kant van de wereld hebben geleid tot een agentuuroverzicht in Duitsland en andere westerse landen vraagt om een verklaring. Het feit dat persbureaus deze informatie het publiceren waard vonden, hield ongetwijfeld verband met de in het rapport genoemde "geruchten op het internet" (wie verspreidt ze eigenlijk?), waarin gespeculeerd werd dat de longziekte SARS, die in 2003 epidemisch voorkwam en sindsdien weer is verdwenen, mogelijk weer zou kunnen uitbreken. SARS was nog steeds levendig in de hoofden van veel mensen, omdat het fenomeen al wekenlang wereldwijd de krantenkoppen haalde. Alle eerste berichten over de "mysterieuze longziekte" verwezen naar de SARS-uitbraak van 17 jaar geleden. Dat was de context die in de eerste plaats de

belangstelling heeft gewekt.

Al ten tijde van de eerste publicatie begon de informatiecontrole. Volgens een Chinees rapport van 1 januari 2020 heeft de politie in Wuhan verschillende mensen gearresteerd die "valse informatie" over de ziekte hadden verspreid op het internet, wat had geleid tot "negatieve sociale gevolgen". De politie waarschuwde de burgers van de stad om "geen geruchten te geloven of te verspreiden" en om te zorgen voor "een harmonieus, schoon internet" - aanbevelingen die binnenkort ook in Duitsland populair zouden worden.

Het begin van de epidemie was onduidelijk. In april 2020 verschenen in de Amerikaanse en Israëlische media berichten dat een afdeling van de Amerikaanse militaire inlichtingendienst DIA, het zogenaamde National Center for Medical Intelligence, al in november (!) 2019 haar eigen regering, de NAVO en het Israëlische leger had gewaarschuwd voor een zich uitbreidende epidemie in de Wuhan-regio die zich "catastrofaal" zou kunnen ontwikkelen. De geheime dienst ontkende het rapport. Als het echter juist was - zoals blijkt uit de aanvullende bevestiging van de Israëli's - zou de vraag duidelijk zijn hoe de inlichtingendienst al in november tot zijn conclusie was gekomen, toen bleek dat zelfs de Chinese autoriteiten niet op de hoogte waren van een uitbraak.

In de eerste helft van januari bleef de kwestie grotendeels onder de perceptiedrempel in de westerse media. Er waren sporadische meldingen, maar geen spraakmakende meldingen. Zelfs toen op 9 januari voor het eerst werd gemeld dat de "mysterieuze longziekten in China blijkbaar werden veroorzaakt door een tot dan toe onbekend coronavirus", dat in Wuhan "in 15 van de bijna 60 officieel getroffen personen" was ontdekt, verscheen dit niet in het avondnieuws in Duitsland, maar alleen in een online artikel op tagesschau.de. De redactie illustreerde de tekst met een foto van de stad Wuhan in dichte smog, waarbij discreet werd gesuggereerd dat de longziekte ook iets te maken zou kunnen hebben met de sterke lokale luchtvervuiling.

Het feit dat een team onder leiding van de viroloog Christian Drosten van het Charité-ziekenhuis in Berlijn op 16 januari al een PCR-test voor virusdetectie had ontwikkeld, die de WHO onmiddellijk aan laboratoria

over de hele wereld heeft aanbevolen, werd in eerste instantie niet door de media geregistreerd. Drosten verklaarde later de ongelooflijke snelheid van deze testontwikkeling:

"Het was al tussen Kerstmis en Nieuwjaar dat de eerste informele informatie hier aankwam. (...) We vertrouwden eigenlijk op een paar bewijzen. We hadden informatie van sociale media dat dit een SARS-achtig virus zou kunnen zijn en we hebben er één en één samengevoegd. (...) En toen enige tijd later onze collega's uit China de eerste genoomsequentie van dit nieuwe virus publiceerden, vergeleken we het met al onze kandidaat-tests, kozen we de beste uit en werkten we verder met hen. (...) We hebben deze test beschikbaar gesteld aan collega's in China, wiens namen ik u nu niet kan geven. En ze testten het voor ons en vertelden ons dat het goed werkte."

De impuls voor de ontwikkeling van de test werd dus gegeven door de bovengenoemde, niet nader omschreven "geruchten op het internet", en de effectiviteit van de test werd bevestigd door anonieme "collega's in China". Zoals ik al zei, is dit alles medio januari niet in de media verschenen. De "mysterieuze longziekte" aan de andere kant van de wereld was op dat moment nog een niche-onderwerp - terwijl enkele experts op de achtergrond al de koers voor de komende maanden uitzetten.

Praktijk en werkelijkheid gaan samen

Op vrijdag 17 januari is in dit verband iets heel vreemds gebeurd: het Johns Hopkins Center for Health Security heeft samen met het World Economic Forum en de Gates Foundation een gezamenlijk persbericht uitgebracht waarin de evaluatie van de oefening "Event 201" wordt gepresenteerd, met name de beleidsaanbevelingen die drie maanden eerder waren aangenomen. Zoals bekend hebben bedrijfsleiders en ambtenaren tijdens de oefening in oktober 2019 een coronaviruspandemie uitgebroken. In de mededeling van januari 2020 staat

"De volgende grote pandemie zal niet alleen ziekte en dood veroorzaken, maar kan ook economische en sociale kettingreacties uitlokken ("). Inspanningen om dergelijke gevolgen te voorkomen of erop te reageren zullen een ongekend niveau van samenwerking tussen regeringen, internationale organisaties

en particuliere bedrijven vereisen".

Zij riepen op tot de verdere uitbreiding van een internationale vaccinreserve, de vermindering van de regelgeving voor de ontwikkeling van vaccins en een intensievere bestrijding van verkeerde informatie. Het meest bizarre was dat er met geen woord werd gerept over de zich ontvouwende Corona-crisis, maar het persbericht werd duidelijk in deze context gelanceerd. Anders had het drie maanden eerder kunnen worden gepubliceerd, onmiddellijk na afloop van de oefening. Oefening en realiteit zijn op een vreemde manier met elkaar verbonden.

De grote belangstelling van de media voor het virus, die tot op de dag van vandaag voortduurt, begon toen abrupt en plotseling precies drie dagen later, op maandag 20 januari, een dag voor de opening van het World Economic Forum (WEF) in Davos, de jaarlijkse bijeenkomst van de belangrijkste staatshoofden en bedrijfsleiders ter wereld. Op deze dag werd de nieuwe ziekte ook voor het eerst vermeld in de hoofdeditie van de Tagesschau. Het twee minuten durende artikel verscheen aan het einde van het programma, na eerder in detail te hebben gerapporteerd over de komende WEF-bijeenkomst. Aan de ingevoegde kop "Massale toename van coronavirusgevallen" legde moderator Jens Riewa uit aan het televisiepubliek:

"Het nieuwe coronavirus in China verspreidt zich verrassend snel. Volgens officiële cijfers lijden al meer dan 200 mensen aan een longziekte die door de ziekteverwekker wordt veroorzaakt. Inmiddels hebben ook drie buurlanden melding gemaakt van infecties. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een panel van deskundigen bijeengeroepen om mogelijke maatregelen aan te bevelen. Volgens Chinese onderzoekers wordt het virus ook van persoon tot persoon overgedragen.

De bewering dat het virus zich "verrassend snel" verspreidt, werd destijds slechts zwak bewezen, aangezien slechts 200 mensen binnen drie weken ziek werden. De essentiële nieuwe informatie lag in de nu verklaarde overdraagbaarheid van persoon tot persoon. Nieuw was ook dat de Chinese regering in de tussentijd haar aanvankelijke koers om de kwestie onder het tapijt te vegen radicaal had gewijzigd en nu de crisis zelf met alle macht en publieke aandacht heeft uitgeroepen tot een staatsaangelegenheid. Vanaf 20

januari hebben de Chinese gezondheidsautoriteiten een dagelijks rapport ingediend met de laatste coronagevalcijfers. De Tagesschau heeft in haar televisiereportage ook naar deze eerste cijfers verwezen. De korte gematigdheid van Jens Riewas werd gevolgd door een rapport van de ARD-correspondent uit Beijing, waarin stond

"Nu voor oudejaarsavond is het hoogseizoen in China. Iedereen wordt nu gecontroleerd op het station van Wuhan. Koortsmonitoren en medisch personeel zijn in actie. (...) Drie mensen zijn tot nu toe gestorven. De meeste patiënten zijn niet ernstig ziek, maar lijden aan koorts en ademhalingsproblemen. (...) Op de staatstelevisie berichtte een onderzoeker vandaag over geïnfecteerde mensen die niet in Wuhan zelf waren, maar familieleden van hen: 'We kunnen dus bevestigen dat er gevallen zijn waarin het virus van persoon tot persoon werd overgedragen. Met dit nieuws is het duidelijk dat verdere verspreiding van het virus in China waarschijnlijker is en dat het moeilijker is om de golf van de ziekte onder controle te houden.

Dit zet de toon voor de komende weken, niet alleen in het nieuws. De abrupte stijging van de mediabelangstelling op dit moment is ook terug te vinden in de verslaggeving van de New York Times. Terwijl tot dan toe slechts enkele artikelen over het virus verschenen waren, zoals op 10.1. ("China meldt eerste sterfgevallen door nieuw virus"), 15.1. ("Japan en Thailand bevestigen nieuwe gevallen van het Chinese coronavirus"), 17.1. ("Drie luchthavens in de VS controleren passagiers op een dodelijk Chinees coronavirus"), 18.1. ("De Commissie is van mening dat het Chinese coronavirus een belangrijke rol speelt bij de bestrijding van de ziekte van Alzheimer"). 1 ("Dodelijke puzzel virus wordt gemeld in twee nieuwe Chinese steden en Zuid-Korea"), en 20.1 ("China bevestigt nieuwe coronavirus wordt overgedragen van persoon tot persoon"), de hoeveelheid artikelen vrijwel explodeerde met het begin van de WEF-bijeenkomst in Davos.

Alleen al op 21 januari, de openingsdag van de conferentie, verschenen er vijf verschillende artikelen over het coronavirus in de New York Times, evenals, voor het eerst, een visueel gemakkelijk te lezen "Wuhan Coronavirus Map" om de uitbraak bij te houden. Ook op 21 januari publiceerde de WHO haar eerste

"Coronavirus Situation Report", dat sindsdien dagelijks wordt gepubliceerd. Het startschot voor de media en de politieke "corona continuous fire" werd gegeven.

Het Covid-19-dashboard is klaar voor onmiddellijk gebruik.

De volgende dag gebeurde er nog iets anders dat een grote invloed had op de media-aandacht voor het onderwerp: Johns Hopkins University lanceerde haar Covid 19 Dashboard, de inmiddels beroemde online wereldkaart, waarin de geografische spreiding van alle coronagevallen en hun ontwikkelingstendens, casusnummers en sterftecijfers voortdurend werden geactualiseerd. In een persbericht over de lancering op woensdag 22 januari werd gezegd

"Tegen woensdagmiddag werden volgens officiële Chinese rapporten 444 mensen in het ziekenhuis opgenomen, van wie er minstens 17 stierven aan het nieuwe coronavirus. Maar de kaart die op woensdag door onderzoekers van Johns Hopkins University wordt gepresenteerd, suggereert dat deze aantallen wellicht sneller groeien dan nationale bronnen aangeven. We denken dat het belangrijk is dat het publiek de situatie begrijpt terwijl deze zich ontvouwt met transparante gegevensbronnen,' zei Lauren Gardner, een professor aan de Johns Hopkins University die het team dat de kaart heeft gemaakt, leidde. (...) Volgens Gardner is de kaart een 'zeer eenvoudige' verzameling van gerapporteerde gevallen die zijn verzameld uit lokale bronnen en waarvoor geen modellen hoeven te worden opgesteld. Om de kaart te maken, hebben Gardner en haar team lokale Chinese mediaverslagen beoordeeld en samengesteld. Deze rapporten zijn vervolgens vertaald naar het Engels en hun locaties in kaart gebracht. Als er nieuwe rapporten aankomen, wordt de kaart bijgewerkt, zei Gardner."

Het dashboard kreeg een eigen leven omdat het gemakkelijk te begrijpen was. Honderden media over de hele wereld hebben de gegevens overgenomen en ook de manier waarop ze grafisch werden weergegeven. De ongrijpbare dreiging van een epidemie werd zo perfect geïllustreerd. Het dashboard diende ook de behoefte van de media aan constant nieuws en updates - wat de nervositeit bij het publiek nog verder aanwakkerde. Veel redacteurs en mediaconsumenten, maar ook politici, keken vanaf dat moment gefascineerd naar de oplopende curves die in bijna elk artikel over het onderwerp waren ingebouwd,

waardoor de indruk ontstond dat men de essentie al in één oogopslag had begrepen. "Bron: Johns Hopkins" werd een gevleugeld woord in de media, waar Amerikaanse figuren meestal blindelings werden vertrouwd. Via het dashboard kreeg een particuliere Amerikaanse instelling internationale interpretatiesoeveriniteit over de omvang van de zaaknummers.

De volgende oerknal volgde ook op 22 januari: de Chinese autoriteiten kondigden aan dat ze de volgende dag de tienmiljoenen-metropool Wuhan en enkele andere grote steden volledig in quarantaine zouden plaatsen. Niemand zou dan deze steden mogen binnenkomen of verlaten - een ongekende actie op deze schaal. De beslissing leek opnieuw de omvang van het gevaar te bewijzen. Als waarnemer moest men ervan uitgaan dat de situatie buitengewoon bedreigend was toen de regering besloot zo'n extreme stap te zetten.

Op dezelfde dag werd binnen de WHO-organen een poging gedaan om de bevoegdheid te krijgen om een "noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid van internationaal belang" af te kondigen, die in eerste instantie niet intern kon worden afgedwongen, maar die op 30 januari werd ingehaald. (1)

De wereldwijde rapportage is nu volledig gericht op het onderwerp corona. De New York Times publiceerde alleen al op 23 januari 13 (!) artikelen over dit onderwerp. De krantenkoppen bevatten het volgende: "Angst voor het nieuwe coronavirus grijpt Davos aan" en "Hoe China's virusuitbraak de wereldeconomie zou kunnen bedreigen". (2)

Zoals gezegd kwamen bijna 3000 politici, managers en journalisten, waaronder veel van de machtigste staatshoofden en bedrijven, op hetzelfde moment in Davos bijeen, van 21 tot 24 januari. Dit doet denken aan het hierboven beschreven pandemiescenario van de "Atlantic Storm" van 2005, waarbij het nieuws van een uitbraak van een ziekte ook de staatshoofden verraste op een internationale conferentie, waar alle besluitvormers al handig bij elkaar waren (zie hoofdstuk 4). Hier is het bijbehorende uittreksel uit het script van die tijd:

"Op 13 januari, aan de vooravond van de top, werden pokkengevallen gemeld in Duitsland, Nederland, Zweden en Turkije. De staatshoofden en regeringsleiders hebben besloten om op 14 januari een paar uur te vergaderen voordat ze naar huis gaan om de opkomende crisis aan te pakken. Tijdens de zes uur

durende bijeenkomst hebben de trans-Atlantische leiders geworsteld met de omvang en het snelle tempo van de zich uitbreidende pokkenepidemie, de spanningen tussen het binnenlands en het buitenlands beleid, de uitdaging om het verkeer van mensen over de grenzen heen te beheersen en het wereldwijde tekort aan kritische medische middelen, zoals een pokkenvaccin., (3)

Als u het woord "pokken" vervangt door "coronavirus" en 13 januari door 23 januari, komt u in de werkelijkheid terecht.

De belangrijkste beslissers zijn hier verzameld

De jaarlijkse WEF-bijeenkomst in Davos is het grootste en meest spraakmakende evenement in zijn soort. Eind januari 2020 kwamen de leiders van 's werelds machtigste bedrijven bijeen, waaronder de hoofden van Google, Apple, Facebook en Microsoft. Ook de CEO's van de toonaangevende farmaceutische bedrijven waren aanwezig: Roche, Bayer, Sanofi, Astra Zeneca (het bedrijf dat enkele maanden later een vaccin aan Duitsland verkocht voor een nog niet ontwikkeld driecijferig miljoen euro) en het hoofd van het farmaceutische bedrijf Moderna, waar de nadruk lag op nieuwe mRNA-vaccins die tijdens de Corona-crisis in hoog tempo werden ontwikkeld. Ook aanwezig waren de voorzitters van de Gavi Vaccine Alliance en het CEPI Vaccine Research Network, Richard Hatchett, die kort daarna "de wereldwijde ontwikkeling van het Covid 19-vaccin coördineerde".

Andere gasten in Davos waren de bazen van verschillende grote banken en BlackRock, Visa, Mastercard, de Rockefeller Foundation, de Atlantic Council, de voorzitters van de centrale banken van een twaalfstal landen, talrijke hoofdredacteuren van grote media, en de staatshoofden en regeringsleiders van enkele tientallen landen, waaronder Donald Trump en Angela Merkel.

Ze hadden allemaal ruimschoots de gelegenheid om tijdens de spannende week in Davos hun reacties op de crisis te coördineren - niet alleen op het open podium, maar ook discreet aan de zijlijn. De opmars naar de politiek werd uiteengezet in een commentaar in de New York Times op 23 januari: "Wees op alles voorbereid en laat het aan de experts over".

Gelijktijdig met de afsluiting van de WEF-bijeenkomst op 24 januari maakte de WHO melding van 25 coronadoden wereldwijd. Dit aantal paste helemaal niet in een dreigende "wereldwijde crisis". En toch gaven de beschreven politieke beslissingen, hun media-aandacht en de algemene projectie van een "nieuwe SARS" de indruk van een groot gevaar.

Wat achteraf gezien opvalt, is dat op 24 januari, toen de staatshoofden en bedrijfsleiders in Davos weer naar huis gingen, verschillende elementen die essentieel zijn voor het toekomstig beheer van de corona-crisis al waren opgestart of klaar waren om te worden ingezet:

- de PCR-test om de gevallen te verzamelen
- de dagelijkse WHO-situatieverslagen ter informatie van het publiek
- het Covid-19-dashboard voor grafische weergave van de situatie in de media
- de beleidsaanbevelingen van het WEF en de Gates Foundation

Alles was voorbereid. En inderdaad, vanaf dat moment ontvouwde de crisis zich bijna automatisch. De grote pandemiemachine, die jarenlang was gebouwd, gerepeteerd en voorbereid op een noodsituatie, draaide nu.

✖ Maar ook hier willen we een opmerking maken: Deze constatering houdt niet in dat de pandemie gepland of opzettelijk tot stand is gekomen. Het proces kan ook op een onschuldige manier worden uitgelegd: De betrokken instellingen werden eenvoudigweg "geboord" voor een dergelijke uitbraak. Virologen waren voortdurend op zoek naar nieuwe ziekteverwekkers, die ze graag willen opsporen. Wetenschappers zoals die van Johns Hopkins University hadden 20 jaar lang niets anders gedaan dan waarschuwen voor bioterrorisme en pandemieën. Zodra hun echte mogelijkheid duidelijk werd, werden ze zeer actief. Zelfs de WHO en vele andere autoriteiten hebben slechts tientallen gerepeteerde procedures uitgevoerd, waarbij ze ernaar streefden om zo "efficiënt" mogelijk te werken, geen fouten te maken en het gerepeteerde protocol precies te volgen. Vanuit dit oogpunt was het eigenlijk een soort machine die, eenmaal gestart, zijn eigen geprogrammeerde dynamiek volgde.

Tot zover de onschuldige verklaring. Toch bleven er nog andere denkbaar.

Deze tekst is een uittreksel uit het boek "Chronik einer angekündigten Krise - Wie ein Virus die Welt verändern können", Westend Verlag, 176 pagina's, 15 Euro.

Opmerkingen:

(1) WHO: „Statement on the meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV)“, 23. Januar 2020 – Auszug: „On 22 January, the members of the Emergency Committee expressed divergent views on whether this event constitutes a PHEIC or not. At that time, the advice was that the event did not constitute a PHEIC, but the Committee members agreed on the urgency of the situation and suggested that the Committee should be reconvened in a matter of days to examine the situation further.“

(2) „Fears Over New Coronavirus Grip Davos“ / „How China's Virus Outbreak Could Threaten the Global Economy“, *New York Times*, 23. Januar 2020

(3) Bradley T. Smith et al.: „Navigating the Storm: Report and Recommendations from the Atlantic Storm Exercise“, *Biosecurity and Bioterrorism*, Volume 3, Number 3, 2005, S. 256-267

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om het artikel te publiceren.

+++

Dit artikel werd voor het eerst gepubliceerd op 18.9.2020 in het [Magazin multipolar](#).

+++

Foto bron: Rumir / shutterstock

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opinië artikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over verdere ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK